

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

Пінчук Наталія Анатоліївна

**«Облік і аудит фінансових результатів діяльності
підприємства та оцінка його економічного потенціалу»
(на матеріалах АТ «БАЗИС»)**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ
Випускної кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Чернігів 2019

Випускною кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Навчально-наукового інституту економіки Чернігівського національного
технологічного університету

Науковий керівник: к.е.н., доцент Волот Олена Ігорівна, доцент кафедри
бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Чернігівського національного
технологічного університету

Рецензент: заступник головного бухгалтера АТ «БАЗИС» Піщур О.М.

Захист відбудеться «23» грудня 2019 р. о 9.00 год. на засіданні Екзаменаційної
комісії у Чернігівському національному технологічному університеті

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту:
к.ф.-м., доцент

Юрченко М.Є.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Головна мета будь-якого суб'єкта господарювання полягає в отриманні прибутку, до того ж це основний критерій ефективності підприємства за всіма напрямками діяльності та є основою економічного розвитку, подальші напрями яких дозволяє виявити оцінка економічного потенціалу підприємства. Для прийняття правильних управлінських рішень управлінському персоналу необхідна достовірна фінансова інформація. У свою чергу на достовірність такої інформації головним чином впливає належна організація бухгалтерського обліку доходів і витрат, а на їх основі і фінансових результатів. Також важливим є аудит фінансових результатів, оскільки це один з найскладніших з усіх етапів аудиту, якому приділяється найбільше уваги. Все це обумовлює об'єктивну необхідність та актуальність дослідження обліку і аудиту фінансових результатів діяльності підприємства та оцінки його економічного потенціалу.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад і розробка науково-практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації обліку і аудиту фінансових результатів діяльності підприємства та оцінка його економічного потенціалу.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку та аудиту фінансових результатів та оцінки економічного потенціалу на АТ «БАЗИС».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних положень та прикладні аспекти організації обліку і аудиту фінансових результатів та оцінки економічного потенціалу.

Основні завдання роботи:

- 1) визначити сутність поняття «фінансові результати», дослідити основні класифікаційні ознаки прибутку підприємства;
- 2) розглянути визначення поняття «економічний потенціал підприємства» та дослідити основні методи його оцінки;
- 3) дослідити порядок відображення в обліку та визначити особливості аудиту фінансових результатів на підприємстві;

- 4) визначити основні тенденції галузі оптової торгівлі, як основного виду діяльності підприємства;
- 5) навести загальну характеристику АТ «БАЗИС» та дослідити систему ведення бухгалтерського обліку та проведення аудиту;
- 6) проаналізувати фінансово-економічний стан підприємства за допомогою показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості;
- 7) провести факторний аналіз чистого прибутку та оцінити економічний потенціал АТ «БАЗИС»;
- 8) розглянути організацію проведення обліку фінансових результатів на АТ «БАЗИС» та дослідити процес проведення аудиту фінансових результатів;
- 9) проаналізувати проблеми ведення обліку фінансових результатів на підприємствах та навести шляхи їх вирішення;
- 10) запропонувати заходи для покращення організації обліку фінансових результатів та розробити методiku проведення аудиту.

Дослідженню фінансових результатів присвятили свої праці такі вчені: В.П. Багров, М.А. Болюх, А.Б. Борисов, О.В. Будько, В.Я. Бутинець, С.С. Василенко, Г.Л. Вознюк, С.Ф. Голов, А.Г. Загородній, В.І. Іващенко, Н.П. Кондраков, П.А. Костюк, В.Г. Лінник, С.Л. Лондар, А.Д. Мочерний, В.М. Опарін, М. С. Пушкар Г.В. Савицька, В.В. Сопко, Р.В. Скалюк, О.В. Тимошенко, Н.М. Ткаченко, Л.М. Худолій, Н.В. Чабанова, та інші.

Поняття економічного потенціалу досліджували у своїх працях такі вчені: Р.Е. Антоян, О.Ф. Балацький О.В. Березіна, М.Н. Губанова, Л.Г. Квасній, Костирко Р.О., Лапін Є.В., Маслак О.І., І.М. Петрович, Р.Б. Матковський, А.П. Романов, М.В. Савченко, М.А. Ястребінський та інші.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у роботі завдань використано загальноприйняті методи наукового пізнання та дослідження питань, пов'язаних з витратами виробництва та реалізації продукції рослинництва; монографічний (при розгляді теоретичних засад і вивченні наукових підходів до методів (інструментів) державного регулювання діяльності), індукції і дедукції, економіко-статистичний, порівняння, аналізу і

синтезу (при розробці й обґрунтуванні напрямків вдосконалення системи управління виробництва продукції рослинництва), кількісного і якісного аналізу, графічний, економіко-математичні методи дослідження економічних явищ (при аналізі наслідків застосування інструментів регулювання) тощо.

Інформаційною базою є законодавчі та нормативні акти, що регламентують облік і аудит фінансових результатів, монографічна та періодична література, статистичні дані Державної статистики України, статут, фінансова звітність, Наказ про облікову політику, Робочий план рахунків.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних положень і розробці практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення методики й організації обліку і аудиту фінансових результатів та оцінка економічного потенціалу, зокрема:

- узагальнено та систематизовано існуючі наукові підходи до визначення «фінансових результатів», розкрито сутність поняття та формування «економічного потенціалу» підприємства.

- запропонована методика проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства, реалізація якої сприятиме підвищенню ефективності роботи аудитора, чіткому формулюванню проблем, які мають місце в обліку, дасть можливість звести до мінімуму ризик невиявлення облікових помилок або шахрайства, оцінити реальний фінансовий стан підприємства.

Практичне значення одержаних результатів випускної кваліфікаційної роботи полягає у запропонованих заходах із вдосконалення організації бухгалтерського обліку та методиці проведення аудиту на АТ «БАЗИС», а також у запропонованих напрямках удосконалення розвитку підприємства.

Апробація результатів досліджень. Основні положення та практичні результати дослідження доповідались та обговорювались на 3 міжнародних конференціях, а саме: IV Міжнародній науково-практичній конференції «Статистичне та експертно-аналітичне забезпечення управління сталим розвитком економіки і соціальної сфери» (Чернігів, 5 грудня 2018 року); III Міжнародній науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік,

оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (м. Чернігів, 27 листопада 2017 р.), Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки – 2019» (м. Чернігів, 17-18 квітня 2019 р.).

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст викладено на 98 сторінках друкованого тексту. Робота містить 20 таблиць, 13 рисунків, 8 додатків. Список використаних джерел налічує 85 найменувань поданих на 7 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** наведена актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об'єкт, теоретичні та методологічні джерела інформації.

У **першому розділі «Теоретико-методичні засади обліку та аудиту фінансових результатів та оцінка економічного потенціалу підприємства»** розглядаються визначення понять «фінансові результати» та «економічний потенціал підприємства» різними вченими, розглядаються основні нормативні документи з обліку фінансових результатів, досліджуються методи оцінки економічного потенціалу та основні положення обліку та аудиту фінансових результатів.

Сучасна міжнародна практика бухгалтерського обліку в основному виокремлює три головні підходи до трактування змісту фінансових результатів діяльності підприємства:

- перший, згідно якого різниця між вартістю чистих активів підприємства протягом звітного періоду становить фінансовий результат (підсумки діяльності підприємства);

- другий, згідно якого фінансовий результат діяльності підприємства дорівнює різниці між величинами його доходів і витрат діяльності протягом звітного періоду (прибуток (збиток) підприємства);

- третій, згідно якого показник фінансового результату визначається шляхом порівняння величини власного капіталу на початок звітного періоду та на кінець звітного періоду (приріст або зменшення капіталу).

Більшість науковців вважають, що фінансові результати діяльності підприємства можна інтерпретувати як прибуток або збиток, тобто доходи за мінусом витрат.

У науковій літературі часто спостерігається ототожнення понять «фінансовий результат» та «прибуток», проте варто зауважити, що категорія фінансового результату є ширшою порівняно з категорією прибутку. Це пояснюється тим, що показник прибутку виступає у одній із двох форм (прибуток або збиток) та показує відображення фінансового результату господарської діяльності підприємства.

Вивчення нормативно-правової бази показало, що в законодавстві України термін "фінансові результати" детально не розглядається, а окремими нормативно-правовими актами щодо організації та ведення бухгалтерського обліку визначено сутність понять "доходи", "витрати", "прибуток", "збиток".

Економічний потенціал – це така сукупність ресурсів, використовуючи яку підприємство здатне досягти поставлених цілей. Накопичений підприємством економічний потенціал може використовуватися ефективно і з високою віддачею, а може використовуватися погано з низькою віддачею.

Економічний потенціал складається з таких основних складових: виробничий потенціал, фінансовий потенціал, інвестиційний потенціал, трудовий потенціал, маркетинговий потенціал, організаційно-управлінський потенціал.

Для обліку фінансових результатів призначено рахунки 7 класу "Доходи і результати діяльності" та 9 класу "Витрати діяльності", а також рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)". Рахунок 79 "Фінансові

результати" призначено для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати діяльності підприємства.

Перевірка фінансових результатів має найвищий ступінь аудиторського ризику. Причому єдиної методики проведення аудиту фінансових результатів не існує.

В другому розділі роботи «Організація обліку та аудиту фінансових результатів на АТ «БАЗИС» та оцінка економічного потенціалу підприємства» наведено загальна характеристика статутної діяльності організаційно-управлінської структури підприємства та опис стану галузі, фінансово-майнова характеристика діяльності підприємства та організація обліку та аудиту фінансових результатів.

Акціонерне товариство "БАЗИС" створене як Відкрите акціонерне товариство «БАЗИС», засноване на підставі протоколу зборів (від 7 червня 1994 р.) та установчого договору засновників (від 7 червня 1994 р.) шляхом перетворення в процесі приватизації «Орендного виробничо-торговельного підприємства громадського харчування» у відкрите акціонерне товариство та перейменоване в публічне акціонерне товариство «БАЗИС» у зв'язку з приведенням діяльності товариства у відповідність із вимогами Закону України «Про акціонерні товариства» згідно з рішенням загальних зборів акціонерів від 4 квітня 2011 року. 2 серпня 2018 року підприємство змінило свою назву з Публічного акціонерного товариства "БАЗИС" на Акціонерне товариство "БАЗИС". Юридична адреса товариства: Україна, 14021 м. Чернігів, вул. Любецька, 70.

Статутний капітал підприємства може формуватися із грошових коштів, матеріальних цінностей (будинки, споруди, обладнання тощо), прав користування землею та іншими природними ресурсами, а також будь-якими майновими й немайновими правами і для АТ «БАЗИС» він становить – 65235 грн. (434904 акцій).

Підприємство створене з метою одержання прибутку від здійснення підприємницької діяльності в інтересах акціонерів АТ «БАЗИС» та трудового колективу.

Загалом діяльність АТ «БАЗИС» можна розділити на 4 основні види: оптова торгівля, роздрібна торгівля, надання послуг у сфері ресторанного господарства через мережу кафе та їдалень, надання послуг у сфері розваг та дозвілля. Середня чисельність персоналу на 2018 рік становить 315 осіб.

На АТ «БАЗИС» застосовується комп'ютеризована форма бухгалтерського обліку з застосуванням бухгалтерської комп'ютерної програми «1С: Підприємство» 8.2. На АТ «БАЗИС» бухгалтерський облік ведеться бухгалтерською службою, керованою Головним бухгалтером. Облік ведеться згідно з Наказом про облікову політику та робочим планом рахунків, який був розроблений на основі Плану Рахунків бухгалтерського обліку.

Чисельність бухгалтерії становить 9 осіб (головний бухгалтер, заступник головного бухгалтера та 7 бухгалтерів). Структура бухгалтерії складається з таких відділів: відділ заробітної плати, відділ ПДВ, відділ транспортної дільниці, відділ банківських операцій, відділ по розрахункам.

Згідно з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» ПСБО, затверджених наказами Міністерства фінансів України, інших нормативних актів, маючи право вибору облікової політики та з метою дотримання підприємством єдиної методики відображення в бухгалтерському обліку і звітності господарських операцій і порядку оцінки об'єктів обліку, було прийнято на АТ «БАЗИС» наказ про облікову політику № 276 від 29.12.2012 р.

Перший розділ стосується конкретно облікової політики підприємства АТ «БАЗИС», а у другий – забезпечення організації бухгалтерського обліку. Також наказ містить 2 додатки. У додатку №1 визначено перелік рахунків синтетичного обліку АТ «БАЗИС» (робочий план рахунків), а у додатку № 2 визначено кому надається право підпису.

Вказується, що облік доходів на підприємстві здійснюється відповідно до вимог П(С)БО 15 «Дохід» на підставі принципу нарахування та відповідності. При цьому не зазначено, що входить до складу інших операційних доходів та інших фінансових доходів.

Облік витрат здійснюється відповідно до вимог П(С)БО 16 «Витрати». Відповідно до робочого плану рахунків АТ «БАЗИС» 8 клас для обліку витрат на підприємстві не застосовується. При цьому хоча на підприємстві наявні інші операційні витрати, інші витрати та фінансові витрати, їх склад у обліковій політиці не зазначено.

Також зазначено, що резерв сумнівних боргів на підприємстві не проводиться. Крім того, сказано, що чистий прибуток використовується згідно з рішенням зборів акціонерів АТ "БАЗИС».

За 2016-2017 рр. майно АТ «БАЗИС» збільшилося на 12239 тис. грн. або на 31,4%, що свідчить про зростання економічного потенціалу підприємства. Але на кінець 2018 року майно підприємства зменшилося на 6278 тис. грн. У 2016 році підприємство мало важку структуру активів, про що свідчить велика частка основних засобів у складі майна (65,9%).

За досліджуваний період більше половини джерел формування майна підприємства складав власний капітал. Причому він зріс майже на третину або на 12239 тис. грн. у 2017 році порівняно з минулим роком, що вказує на підвищення фінансової стійкості АТ «БАЗИС». Хоча у 2018 році власний капітал зменшився майже на 5 %, але його частка у складі пасиву була найбільшою за весь досліджуваний період (майже 73%). Такі зміни у складі власного капіталу зумовлені ростом та зменшенням нерозподіленого прибутку підприємства за відповідні періоди.

На кінець 2016 року на АТ «БАЗИС» було порушено 3 умови ліквідності, що свідчило про те, що підприємство було неплатоспроможним та фінансово нестійким. Але через рік ситуація значно покращилася. Так, на кінець 2017 року порушується тільки 1 умова ліквідності балансу, що означає, що баланс підприємства є частково ліквідним. На кінець 2018 року було також порушено

лише 1 умову. Також виконання останньої нерівності ($J4 < П4$) свідчить про те, що підприємство має власні оборотні кошти, тобто є платоспроможним.

У 2017 році чистий дохід АТ «БАЗИС» зріс на 12,3% або на 21846 тис. грн. В наступному році чистий дохід зріс ще на 4,3%. Собівартість реалізованої продукції теж зросла. Це вплинуло на валовий прибуток, який збільшився на 21,3% і на 15,6 % відповідно протягом 2017-2018 рр. Відповідно збільшилася валова рентабельність продажу з 19,7% до 21,9%.

У 2018 році, незважаючи на те валовий прибуток є більшим за попередній період, спостерігаються збитки від операційної діяльності. Зростання пояснюється тим, що у 2017 році значно збільшилися інші операційні доходи за рахунок реалізації інших оборотних активів, хоча при цьому збільшилися і адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати. А зменшення у 2018 році було зумовлене зменшенням інших операційних доходів та зростанням витрат на збут.

Найвищий економічний потенціал АТ «БАЗИС» був у 2017 році. У 2015 році коефіцієнт використання економічного потенціалу становив 0,25. За наступний рік ситуація економічний потенціал збільшився завдяки зростанню чистої рентабельності, хоча витрати на 1 грн. реалізованої продукції теж зросли.

В наказі про облікову політику АТ «БАЗИС» зазначено, що визнання та відображення в обліку витрат здійснюється відповідно до вимог П(с)БО 16 "Витрати" на підставі принципу нарахування та відповідності. Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» полягає в тому що доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

На підприємстві відсутні загальнопромислові витрати, а адміністративні та фінансові витрати списуються як витрати періоду. Калькулювання собівартості продукції здійснюється лише по продукції, яка відноситься до галузі громадського харчування.

Для отримання показника прибутку (збитку) від операційної діяльності Робочим планом рахунків передбачено субрахунок 791 „Результат основної діяльності”. У кінці звітнього періоду рахунки 702 „Доходи від реалізації товарів”, 902 „Собівартість реалізованих товарів”, 92 „Адміністративні витрати”, 93 „Витрати на збут” списуються на рахунок 791. Згідно наказу про облікову політику рахунок 79 щоквартально закривається на рахунок 441 „Нерозподілений прибуток” (непокриті збитки). Для обліку прибутку, що використовується у звітному періоді використовується рахунок 443.

Фінансовий результат, який призводить до збільшення власного капіталу, керівництво АТ «БАЗИС» вважає доцільним залишити на балансі підприємства нерозподіленим. Порядок використання отриманого прибутку визначає власник підприємства – голова правління АТ «БАЗИС». Прибуток АТ «БАЗИС» використовується для виплати дивідендів акціонерам, створення та поповнення резервного капіталу. Напрями використання нерозподіленого прибутку затверджуються загальними зборами акціонерів.

Графіка документообігу на підприємстві немає, тому пропонується його розробити. Впровадження графіка документообігу покращить роботу на підприємстві та підвищить рівень автоматизації роботи, що полегшить роботу працівників.

Аудит фінансових результатів проводиться виходячи з припущення, що підприємство продовжить свою діяльність продовжить свою діяльність на безперервній основі.

Можна виділити такі основні завдання аудиту фінансових результатів на АТ «БАЗИС» :

- визначити та оцінити ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- оцінити загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності (зокрема Звіт про фінансові результати) включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що було покладено в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

У процесі аудиту фінансових результатів в першу чергу значна увага приділяється правильності відображення в обліку рахунків витрат та доходів АТ «БАЗИС», тобто рахунків 9 та 7 класів в розрізі субрахунків, оскільки саме вони впливають на формування фінансових результатів підприємства. Також перевіряється правильність віднесення доходів і витрат на фінансові результати та їх відображення в обліку на відповідних рахунках.

Для аудиту фінансових результатів використовуються такі аудиторські докази: перевірка, підтвердження, перерахунок, опитування, аналіз, аналітичні процедури.

Внутрішній аудит фінансових результатів проводиться ревізійною комісією АТ «БАЗИС», яка перевіряє достовірність даних, що містяться у річній фінансовій звітності.

У третьому розділі «Напрями підвищення економічного потенціалу та вдосконалення обліку та аудиту фінансових результатів АТ «БАЗИС» запропоновано заходи вдосконалення процесу організації обліку фінансових результатів підприємства, аудиту та розглянули шляхи підвищення економічного потенціалу діяльності підприємства та його фінансового стану.

Для удосконалення організації обліку на АТ «БАЗИС» пропонується розробити новий Наказ про облікову політику, оскільки востаннє цей Наказ на підприємстві був розроблений аж на 2013 р. З цього часу відбулися зміни у нормативних документах, тому потрібно переглянути основні положення облікової політики. Наприклад, змінилася вартісна межа віднесення об'єктів до малоцінних необоротних активів, яка на сьогоднішній день становить 6000 грн.

Основні шляхи покращення організації обліку та економічного стану на АТ «БАЗИС» наведено у таблиці 1

Таблиця 1

Заходи удосконалення організації бухгалтерського обліку АТ "БАЗИС"*

Заходи	Шляхи досягнення	Очікуваний результат
1	2	3
Оновити та удосконалити Наказ про облікову політику	Розробити Наказ про облікову політику з урахуванням змін у законодавстві, виокремити інформацію по кожній ділянці обліку, визначити склад інших операційних доходів, інших фінансових доходів, інших операційних витрат, інших витрат, фінансових витрат, додати список ознайомих з наказом осіб	Покращення системи організації обліку на підприємстві, зменшення кількості помилок, ведення обліку відповідно до чинного законодавства України
Затвердити Положення про бухгалтерію	Розробити Положення про бухгалтерію підприємства, в якому структуру бухгалтерії, зазначити завдання працівників бухгалтерії, їх обов'язки, права, відповідальність та взаємозв'язки з структурними підрозділами підприємства	Покращення організації роботи бухгалтерської служби підприємства
Оновити посадові інструкції бухгалтерів	Розробити посадові інструкції, зокрема розшити перелік завдань та обов'язків бухгалтера та додати права працівника	Підвищення ефективності роботи бухгалтерів, чітке розуміння завдань і обов'язків
Впровадити графік документообігу	Розробити графік документообігу первинних документів по всіх основних ділянках обліку підприємства	Підвищення рівня автоматизації робіт, що сприятиме покращенню ефективності роботи на підприємстві
Удосконалення обліку фінансових результатів	Деталізація субрахунків обліку доходу та витрат (субрахунки з реалізації робіт та послуг) та субрахунки з обліку фінансових результатів операційної діяльності	Контроль впливу результатів кожного виду діяльності на загальний результат підприємства
Удосконалення проведення внутрішнього аудиту	Розроблення методики проведення внутрішнього аудиту фінансових результатів	Покращення контролю ведення обліку фінансових результатів, зменшення кількості помилок та шахрайства
Підвищення економічного потенціалу АТ "БАЗИС", підвищення рентабельності від операційної діяльності	Удосконалення політики управління оборотними активами, шляхом	Поліпшення фінансової стійкості
	Залучення довгострокових позик	Зменшення ризику неплатоспроможності
	Пошук постачальників дешевших товарів, раціонального використання ресурсів та застосування прогресивних технологій на підприємстві.	Зменшення собівартості реалізованої продукції, зменшення витрат на збут

	Проводити рекламні акції, вихід на нові ринки збуту впровадити систему знижок для постійних клієнтів	Збільшення виручки від реалізації товарів
--	--	---

**Джерело: розроблено автором*

Положення про бухгалтерію дозволить чітко визначити основні завдання бухгалтерії, структуру бухгалтерії, функції бухгалтерів, їх права та відносини відділу бухгалтерії з іншими відділами підприємства. Такий документ дасть змогу покращити організацію діяльності працівників бухгалтерії на підприємстві. Розроблене Положення про бухгалтерію наведено у додатку Ж.

На підприємстві застарілі посадові інструкції бухгалтерів, тому пропонується їх оновити, зокрема розшити перелік завдань та обов'язків бухгалтера та додати права працівника. У додатку З наведена оновлена посадова інструкція головного бухгалтера. Оновлення посадових інструкцій забезпечить правильний розподіл обов'язків між бухгалтерами різних відділів, що полегшить роботу працівників бухгалтерії.

Також пропонується впровадити в дію графік документообігу, що дозволить підвищити рівень автоматизації робіт на підприємстві.

Внутрішній аудит фінансово-господарської діяльності здійснюється Ревізійною комісією АТ «БАЗИС», яка проводить загальну перевірку та контролює ведення обліку на підприємстві.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження визначень «фінансовий результат» і «економічний потенціал підприємства», обліку та аудиту фінансових результатів на АТ «БАЗИС» та оцінка його майнового стану було отримано наступні результати.

1) Визначено, що більшість вчених вважають, що фінансові результати це доходи за мінусом витрат, хоча у нормативних документах відсутнє визначення цього поняття. Економічний потенціал визначає здатність

підприємства досягнути мети своєї діяльності використовуючи наявні ресурси. Аудит фінансових результатів потребує особливої уваги, оскільки це найважливіший етап загальної перевірки підприємства.

2) Виявлено, що оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами є основним видом діяльності АТ «БАЗИС». За останні 4 роки спостерігається постійне зростання оптового товарообороту України і зокрема в Чернігівській області, що є результатом як інфляційних процесів та збільшенням обсягів продажу. Причому більшу частину товарообороту займають непродовольчі товари.

3) Охарактеризовано предмет та організаційно-управлінську структуру АТ «БАЗИС», органами управління якого є загальні збори, спостережна рада та ревізійна комісія, що виконує функцію внутрішнього контролю.

4) Встановлено, що на АТ «БАЗИС» застосовується комп'ютеризована форма обліку з використанням програми «1С: Підприємство» версія 8.2, структура бухгалтерії складається з відділів ПДВ, розрахунків, банківських операцій, зарплати, та транспортної дільниці.

5) Визначено, що облік ведеться згідно з Наказом про облікову політику та проаналізовано основні його положення. В результаті виявлено, що положення про облік доходів і витрат не містять суттєвої інформації. Крім того, цей документ востаннє був розроблений на 2013 рік, тому деякі положення потребують перегляду. В результаті було розроблено новий Наказ про облікову політику, що наведений у додатку Б.

6) Запропоновано розробити Положення про бухгалтерську службу, оскільки даного документа немає на підприємстві, а впровадження такого внутрішнього документа дозволить покращити організацію діяльності працівників бухгалтерії на підприємстві.

7) Встановлено, що на АТ «БАЗИС» використовується Робочий план рахунків, в якому для обліку доходів і витрат розроблені власні субрахунки. В результаті їх дослідження виявлено, що для удосконалення обліку можна впровадити додаткові субрахунки обліку доходів і витрат від реалізації послуг,

а також фінансових результатів від операційної діяльності, які допоможуть краще контролювати результати окремих видів діяльності.

8) Аудит фінансових результатів є частиною загальної внутрішньої перевірки фінансової звітності підприємства ревізійною комісією. Для вдосконалення роботи розроблено методику проведення аудиту фінансових результатів, що складається з чотирьох етапів.

9) В результаті проведеного дослідження показників фінансово-економічного стану, а саме: ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та рентабельності можна зробити висновок, що в 2016 році на АТ «БАЗИС» склалася кризова ситуація, яка потребувала негайного втручання вищого керівництва. В результаті було вирішено продати будівлі, подальше утримання яких є економічно недоцільним. Впровадження таких заходів дало результат і показники АТ «БАЗИС» в 2017 році різко зросли. Але вже у наступному році погіршилася фінансова стійкість підприємства, рентабельність реалізованої продукції. Це зумовлює пошук нових стратегій розвитку для збільшення доходів і зменшення витрат.

10) Досліджено, що економічний потенціал АТ «БАЗИС» був найвищим у 2017 році, що є результатом нової політики керівництва, спрямованої на вихід з кризи. В наступному році цей показник суттєво знизився, причому, що свідчить про необхідність впровадження іншої політики управління ресурсами на АТ «БАЗИС».

11) Також було досліджено факторний аналіз прибутку, в результаті чого виявилось, чистий прибуток у 2018 році зменшився в основному за рахунок зменшення інших операційних доходів, оскільки в попередньому періоді відбувся продаж будівлі, що суттєво вплинуло на рентабельність від операційної рентабельності.

12) Таким чином для підвищення економічного потенціалу запропоновано впровадження претензійної роботи та вчасно визначати сумнівну заборгованість, що дозволить зменшити дебіторську заборгованість. Також пропонується дослідити нові ринки збуту та знайти постачальників більш

дешевших товарів, що дозволить зменшити витрати на збут. Крім того, пропонується залучити довгострокові позики, що дозволить підвищити фінансову стійкість підприємства.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1) Пінчук Н.А. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ» ТА ЇХ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ // Н.А. Пінчук, О.І. Волот, // Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні-проблеми управління соціально-економічними системами» 6 грудня 2019 року, м. Луцьк – подана до друку

2) Пінчук Н.А. Сучасний стан та тенденції розвитку оптової торгівлі в Україні / Н.А. Пінчук, Т.А. Гоголь // Статистичне та експертно-аналітичне забезпечення управління сталим розвитком економіки і соціальної сфери. Сучасні комп'ютерні технології аналізу даних та статистики : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, Чернігів, 5 грудня 2018 року. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – с. 120-123.

3) Пінчук Н.А. Інформаційні технології та технологічні процеси оброблення економічної інформації: характеристика та принципи реалізації / Н.А. Пінчук, О.І. Волот // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : III Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2017 р.) : тези доповідей. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – С. 196-197.

4) Pinchuk N.A. Audit modeling of settlements with suppliers and contractors / N.A. Pinchuk, // supervisor Volot O.I., Lytvyn S.V. / Юність науки – 2019: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих

вчених (м. Чернігів, 17-18 квітня 2019 р.) : у 2-х ч. / Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2019. – Ч. 1: с. 163-164.

АНОТАЦІЯ

Пінчук Н.А. Облік і аудит фінансових результатів діяльності підприємства та оцінка його економічного потенціалу(на матеріалах АТ «БАЗИС»). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» ОПП «Облік і оподаткування». – Чернігівський національний технологічний університет». – Чернігів, 2019.

Випускна кваліфікаційна робота присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад та розробці науково-практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації обліку та аудиту фінансових результатів підприємства, а також підвищенню його економічного потенціалу.

У роботі розглядаються визначення понять «фінансові результати» та «економічний потенціал підприємства», а також досліджуються основні положення обліку та аудиту фінансових результатів. Наведена загальна характеристика АТ «БАЗИС» та організація бухгалтерського обліку на підприємстві, зокрема обліку фінансових результатів та проведення аудиту, також проаналізовано основні фінансово-економічні показники.

За результатами дослідження сформульовані пропозиції з вдосконалення організації обліку на АТ «БАЗИС»: вдосконалення Наказу про облікову політику, розробка Положення про бухгалтерську службу та графіку документообігу. Також наведені пропозиції підвищення економічного потенціалу підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ, ДОХОДИ, ВИТРАТИ, ПРИБУТОК, ЗБИТОК, ОБЛІК, АУДИТ, ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

SUMMARY

Pinchuk NA Accounting and audit of the financial results of the enterprise and evaluation of its economic potential (based on materials of JSC "BASIS"). - Manuscript.

Graduate qualification work for the master's degree of specialty 071 "Accounting and taxation" EPP "Accounting and taxation". - Chernihiv National Technological University. - Chernihiv, 2019.

Graduate qualification work is devoted to the substantiation of theoretical and methodological foundations and the development of scientific and practical recommendations aimed at improving the organization of accounting and audit of financial results of the enterprise, as well as to increase its economic potential.

It is considered the definitions of "financial results" and "economic potential of the enterprise" er, as well as the main provisions of accounting and auditing of financial results. There are presented general characteristics of JSC "BASIS" and the organization of accounting at the enterprise, including accounting of financial results and carrying out the audit and basic financial and economic indicators.

According to the results of the research, it is formulated proposals for improvement of accounting organization at JSC "BASIS": improvement of the Order on accounting policy, development of the Regulations on accounting service and the schedule of workflow. There are also suggestions of increasing the economic potential of the enterprise.

KEYWORDS: FINANCIAL RESULTS, INCOME, EXPENSES, PROFIT, LOSS, ACCOUNTING, AUDIT, ECONOMIC POTENTIAL